

ARCHÍV MINISTERSTVA VNÚTRA SSR

B 8

Inv. jedn.: 177

FOND: Správa ZNB hl.mesta Bratislavy a Zs kraja

Správa ŠtB BRATISLAVA

Sign.: Ročný vykonávací plán práce Správy ŠtB na rok 1971

Vyhodnotenie agentúrno operatívnej činnosti Správy ŠtB
za I.polrok 1971

1970 - 1971

Počet listov: _____

Nevyberajte spisy z obalu!

Neporušujte poradie spisov!

Nepíšte na spisy!

Krajská správa Sboru národnej bezpečnosti
Správa Štátnej bezpečnosti Bratislava

Číslo : SB-0046/01-1971

Bratislava dňa 18.6.1971

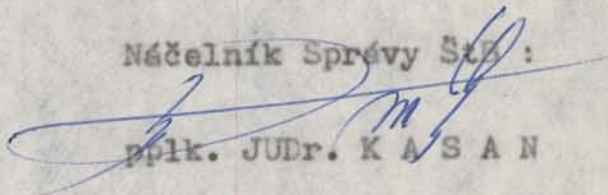
PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok čís. : 5

VYHODNOTENIE

agentúrno operatívnej činnosti Správy ŠtB Bratislava
za prvý polrok 1971.

Náčelník Správy ŠtB :

plk. JUDr. K A S A N

V rámci plnenia úloh vytyčených v pláne práce Správy Štb. Bratislava na prvý polrok 1971 boli v agentúrno operatívnej činnosti dosiahnuté nasledovné výsledky :

I.

REPRESÍVNE A PREVENTÍVNE VÝSLEDKY PRÁCE.

Za hodnotené obdobie na 2. odbore Správy Štb. a O-Štb. v Západoslovenskom kraji bolo založených celkom 80 prípadov, z toho :

- skupinových zväzkov 7
- osobných zväzkov 21
- signálnych zväzkov 27
- agentúrno pátracích zväzkov 25

Okrem toho bolo založených 97 pozorovacích zväzkov.

Dôvod založenia prípadov :

- pre podozrenie z trestného činu špionáže podľa § 105 tr. zákona MARTIN, ANDRÉ, EXPORT, ORGAN, TURISTA a ROMAN
- pre trestný čin podľa § 96 tr. zákona ŠUPÁTKO a MECHANIZÁCIA

- pre trestný čin podľa § 93 tr. zákona ÚNOS
- pre trestný čin podľa § 94 tr. zákona ŠÉPFREDAKTOR, STANICA a RIADITEĽ
- pre trestný čin podľa § 98 tr. zákona DETVA, EKONOM a BURIČ
- pre trestný čin podľa § 100 tr. zákona SPOLOČNÍK
- pre trestný čin podľa § 102 tr. zákona BARTA, VLASÁČ a ŠKOLÁK / § 104 a 260 /
- pre trestný čin podľa § 103 tr. zákona ANKETA, REDAKTOR, FRONT, OBUVA, HROZBA, PINKAVA a RECIDIVISTA, POTKAN, ŠIMON, VÝSKUMNÍK, POVAŽIE, ZLATOKOV, MONTÉR, ŠTVÁČ, BUFET, VIECHA, REDAKCIA / § 104 / RUŽENA / § 104 /, NOVÍNÁR / § 104 /, HLÁSNIK / § 104 / a GAŠTAN / § 198 /
- pre trestný čin podľa § 104 tr. zákona FLOTILA, LAPÁŠ, ČETIN, PRIEMSTAV, VLAJKA, VLASÁČ, HAVRAN a PARK / § 261/
- pre trestný čin podľa § 109 tr. zákona DISKOTÉK, ÚTEK, UTEČENCI, UČITEĽKA, BULHÁR, ZENA, MECHANIK, VÝSKUMNÍK, FOTO, REFERENT, VEDEC, DÁMA, MALINA / § 176 / ÚTEK / § 146 / a UMELEC / § 146 /
- pre trestný čin podľa § 146 tr. zákona VINÁR, MECHANIK a ZÁHADA / § 120 /
- pre trestný čin podľa § 185 tr. zákona STANO
- pre trestný čin podľa § 261 tr. zákona BAŠTA a KRÍŽE

- pre činnosť v nepovolených organizáciach KAZATEĽ a KOPEC
- pre prevádzanie ideologickej diverzie PROFESOR
- pre pokračovanie v pravicovo oportunistickéj činnosti z rokov 1968 a 1969 VÝSKUM, SKALICKÝ a JÚLIUS
- pre zneužívanie náboženskej funkcie PIARISTA
- pre podozrivé styky s VC ŽARNOVIČAN a ROZVOJ
- pre vojnové trestné činy OROL.

Realizované prípady :

Za prvý polrok 1971 bolo realizovaných celkom 38 prípadov / 44 osôb /;

podľa § 92 tr.zákona	1 osoba
§ 100 tr.zákona	1 osoba
§ 102 tr.zákona	2 osoby
§ 103 tr.zákona	7 osôb
§§ 103 a 104 tr.zákona	2 osoby
§§ 103,104 a 112 tr.zákona ..	1 osoba
§§ 103 a 196 tr.zákona	1 osoba
§ 104 tr.zákona	2 osoby
§ 109 tr.zákona	4 osoby
§ 109/1 tr.zákona	3 osoby
§§ 109 a 146 tr.zákona	3 osoby
§§ 109 a 176 tr.zákona	2 osoby
§§ 8/1, 112 tr.zákona	1 osoba
§ 117 tr.zákona	1 osoba
§§ 117 a 146 tr.zákona	1 osoba

§§ 124/1, 148/1 tr.zákona	1 osoba
§ 146 tr.zákona	1 osoba
§ 186 tr.zákona	1 osoba
§ 198 tr.zákona	1 osoba
§ 260 tr.zákona	3 osoby
§ 261 tr.zákona	1 osoba
Podľa dekrétu prezidenta republiky č.16/45 a nariadenia SNR č.33/45	1 osoba
§ 196 tr.zákona	2 osoby cez VB
§ 198 tr.zákona	1 osoba cez VB.

Ukončené prípady :

a/ archivovaním 11 prípadov

- pre nepotvrdenú tr.činnosť BLOK, VARNA, ŠTUDENT, NOVINÁR, PETROVEC, LEKÁRKA, RYBÁR a MOJMÍROVCE,
- pre odchod objektov do zahraničia SPRAVODAJCA, LODNÍK, HANS a CARLO,

b/ preventívno profylaktickým opatrením :

V prvom polroku 1971 boli prevedené preventívno výchovné opatrenia na základe schválených plánov v týchto prípadoch ; VIESKA, VÝVOJÁR, VÝPRAVCA, KRÍŽ, ZVARAČ,

c/ za hodnotené obdobie bolo vyhostených 36 VC pre trestnú činnosť menšej spoločenskej nebezpečnosti, resp. pre činnosť nezlučiteľnú s chovaním sa cudzinca v cudzom štáte.

Pre aktívne agentúrno operatívne rozpracovanie bolo vyčlenených celkom 53 prípadov, do ktorých boli vypracované zodpovedajúce plány rozpracovania. Dobrých výsledkov v rozpracovaní sa dosiahlo v prípadoch VLADO, HRON, KOMISÁR a EXPERT po línii 1. oddelenia, ZÁHADA a KONTO po línii 3. oddelenia, VAŠEK a PRECHOD po línii 4. oddelenia, SANIT, REDAKTOR a LEBEC po línii 5. oddelenia, KLUB, VARŠAVA, VEDEC a CICAVEC po línii 6. oddelenia, DISKOTÉK, REKTOR, DETVA a ANDRÉ po línii 7. oddelenia, OLINA a KOREŠPONDENT po línii 8. oddelenia, METATION po línii 9. oddelenia a NÁMESTNÍK po línii 10. oddelenia.

U ostatných vyčlenených prípadov rozpracovanie nedosiahlo predpokladanú úroveň a výslednosť. Treba však vidieť, že v uplynulom období nabehli niektoré ďalšie prípady a akcie, s ktorými sa v pláne práce nepočítalo, avšak bolo nutné vzhľadom na ich závažnosť vziať ich do aktívneho rozpracovania a organizovať k nim opatrenia.

II.

VÝSLEDKY DOSIAHNUTÉ NA ÚSEKU POZNANIA FORIEM A METÓD PRÁCE PROTIVNÍKA.

Vnútorné spravodajstvo a nepriateľské organizácie v kapitalistickom zahraničí :

Operatívne poznatky získané na úseku vnútorného spravodajstva v prvom polroku 1971 svedčia o tom, že previcovo oportunistické, revizionistické, antisocialistické a antisovietske sily prejavili zvýšenú aktivitu v nepriateľskej činnosti počas konania okresných a krajských konferencií, 24. zjazdu KSSZ, zjazdu KSS

a 14. zjazdu KSČ. Najaktívnejšie v tomto smere boli pro-
sionistické sily. Je zisťovaná značná aktivita proti ČSSR
zo strany emigrantských a iných nepriateľských organizácií
pôsobiacich v kapitalistickom zahraničí a ich široké spoje-
nie na nepriateľské osoby v Zs. kraji. Zvlášť aktívne sú
sionistické, cirkevné a ľudácko separatistické emigrantské
centrá.

Analýza získaných poznatkov za prvý polrok 1971 ukazu-
je, že činnosť nepriateľských síl sa prejavuje takmer na
všetkých úsekoch v politickej, kultúrnej a vedeckej oblas-
ti. Reakčné a nepriateľské sily, ako sa ďalej zistilo,
prechádzajú vo svojej činnosti z legálnej platformy do ile-
gality, pracujú konšpiratívnejšie a ich odhaľovanie sa stá-
va obtiažnejšie. Vnútorne nepriateľské sily konšpiratívnym
spôsobom naväzujú spojenie na zahraničné emigrantské cen-
trá, najmä cez MĽR a Juhosláviu.

Činnosť vnútorného nepriateľa je zameraná hlavne na
ovlivňovanie konsolidačného procesu, ideologické ovplyvňo-
vanie v protisocialistickom smere, proti KSČ a marxizmu -
leninizmu. Ďalej je ich činnosť zameraná na protištátne
dokumenty a nápisy, zastrášovanie straníckych a štátnych
funkcionárov, organizovania psychického a fyzického teroru
a propagovania fašizmu.

Cieľom plánu práce na rok 1971 po vnútornom spravodajstve bolo :

- intenzívnejšie prenikat' do emigrantských centier a nepria-
teľských organizácií v kapitalistických štátoch,
- zlepšiť vyhľadávanie, odhaľovanie a dokumentáciu nepria-
teľskej činnosti,
- aktívne prevádzat' výchovné a rozkladné opatrenia,
- zamedziť vplyvu nepriateľskej ideológie na kolísavú a po-
liticky dezorientovanú časť obyvateľstva,

- zabrániť hlavne organizátorom a nositeľom pravicového oportunistizmu v prechode do ilegality a v prevádzaní nepriateľskej činnosti.

Plnením úloh zakotvených v pláne práce boli v podstate dosiahnuté vytýčené ciele tak, ako je to uvedené v ďalšej časti správy. V zásade boli splnené úlohy vyplývajúce z RFMV čís.44/1970 a úspešne zaistené politické akcie ako X.Kongres MZŠ, okresné konferencie KSS, krajské a mestská konferencia KSS, zjazd KSS a 14. zjazd KSČ. V plnení plánu práce sa vyskytovali i nedostatky najmä v tom, že evidovanie, kontrola nepriateľských osôb, práca na niektorých signáloch a prípadoch sa prevádzali oneskorene, čo vyplývalo hlavne zo značnej pracovnej zaťažnosti operatívnych pracovníkov a náčelníkov.

Agentúrne operatívna situácia s plnenie úloh na prvý polrok 1971 v Zs. kraji na úseku vnútorného spravodajstva možno po jednotlivých problematikách hodnotiť takto :

V rámci Správy Štb. Bratislava bolo priekročené k aktívnemu plneniu RFMV čís.44/1970, podľa ktorého bolo za uvedené obdobie zaevidovaných celkom 229 NO. Zaevidované osoby podľa jednotlivých kategórií :

Kategória č.1		52	osôb
" č.2		74	"
" č.3		66	"
" č.4		37	"

Z počtu 229 NO bolo pre pravicovo oportunistickú činnosť a postoje v rokoch 1968 a 1969 zaevidovaných 141 osôb a 88 osôb z iných hľadísk.

V operatívnych zväzkoch je rozpracovaných celkom 78 osôb a to :

- 25 osôb v skupinových zväzkoch
- 12 osôb v osobných zväzkoch
- 13 osôb v signálnych zväzkoch
- 28 osôb v pozorovacích zväzkoch.

Okrem toho je blokovaných 28 NO.

Podľa prevedeného rozboru z hľadiska sfér nepriateľskej činnosti sú evidované osoby rozmiestnené takto :

- veda a školstvo	26	osôb
- publicistika a film	16	"
- ČSĽA	12	"
- priemysel	23	"
- styky na VC a emigráciu	39	"
- NV, NF a obč.aktívy	12	"
- tlač, televízia a rozhlas	15	"
- kultúra	11	"
- cirkev	34	"
- doprava	9	"
- výrobné družstvá	4	"
- vnútorný obchod	2	"
- súdy a prokuratúry	4	"
- poľnohospodárstvo	11	"
- spoje	1	"
- zahraničný obchod	1	"
- mládež	2	"
- zdravotníctvo	4	"
- služby	2	"
- ZPB	1	"

I napriek tomu, že bola sústavne zdôrazňovaná nutnosť plnenia uvedeného rozkazu, vyskytli sa niektoré zásadné nedostatky. V apríli 1971 bol prevedený rozbor plnenia rozkazu čís.44/1970 a boli prijaté konkrétne opatrenia k zvýšeniu aktivity plnenia rozkazu. Okrem uvede-

ných služobných a organizačných opatrení boli prevádzané aj kontroly na jednotlivých pracoviskách 2. odboru a O-Štb. vedením 2. odboru a inšpekciou náčelníka KS-ZNB.

Súbežne s uvedeným rozkazom bol plnený aj rozkaz FMV čís.48/1970 - evidovanie vojenských osôb, ktoré boli prepustené z funkcií v armáde pre pravicovo oportunistickú činnosť.

Podľa výsledkov celkovo možno konštatovať, že rozkaz čís.44/1970 je aktívne a dôsledne plnený v rámci celej Správy Štb. Bratislava. Nedostatky sa vyskytujú v tom, že viaceré osoby nie sú dostatočne kontrolované. V súčasnej dobe sa prevádzajú opatrenia na ich kontrolu.

Rozborom poznatkov získaných rozpracovávaním a kontrolou NO bolo zistené, že pravicovo oportunistické sily sa ešte stále orientujú a spoliehajú na pomoc zo Západu, zotrvávajú na platforme pravicovo oportunistických pozícií i keď už tak verejne nevystupujú. Orientujú sa hlavne na prevádzanie ideologického boja proti KSČ, ZSSR a socialistickému zriadeniu vôbec. Tieto poznatky boli zaznamenané v prípadoch ANKETA, KLUB a v ďalších.

Politickú situáciu v ČSSR hodnotia nepriaznivo, prirovnávajú ju k situácii v PĽR a utvrdzujú sa, že k podobnému vyvrcholeniu dôjde aj u nás. Rozširujú rôzne správy o nejednotnosti v politických a v štátnych orgánoch, o vytváraní ultraľavých a frakčných skupín v týchto orgánoch, ktoré správy v prevážnej miere preberajú z relácií západných rozhlasových staníc. Tvrdia, že politická a hospodárska situácia v ČSSR je umele vydržiavaná, je dočasná a že v krátkej dobe dôjde ku krachu a zmene politického kurzu v prospech pravice.

V súvislosti s prípravami a konaním 14. zjazdu KSČ rozširovali správy, že situácia v ČSSR sa vráti k 50.ro-

kov a že postupne budú odbúrané všetky " vymoženosti " dosiahnuté v roku 1968. Nastane vraj stabilizácia kedy bude obmedzená sloboda vyjadrovania a pohybu. Ďalej šírili správy o tom, že príde k obnoveniu funkcie kádroníka, ktorý bude znova prekadrovávať všetkých zamestnancov z hľadiska postojov z rokov 1968-1969. Podľa nich majú prebiehať druhé previerky na základe ktorých budú odvolaní nielen zo strany, ale aj z verejných funkcií ďalší nepohodlní ľudia.

Okrem toho rôznymi formami, hlavne však anonymným vyhrážaním, písaním protištátnych nápisov, sa snažia zastrášať funkcionárov ktorí si aktívne plnia svoje politické a pracovné povinnosti.

Po línii východnej emigrácie bolo za posledné obdobie získaných viac poznatkov o aktívnej činnosti organizácie " OUN ", ktorej centrála sa nachádza v kapitalistickom zahraničí.

Cestou agentúry boli získané poznatky, že Vasil ŠMAJDA je využívaný západonemeckou spravodajskou službou prostredníctvom ukrajinského nacionalistu Igora ZUBENĽKU z Mníchova. Na Ing. Alexandra ČUMAKOVA je podozrenie, že je využívaný východnou emigráciou v kapitalistickom zahraničí proti ZSSR a ČSSR. Previerkou sa zistilo, že ČUMAKOV udržiava styky s východnou emigráciou v kapitalistickom zahraničí oficiálne a tiež ilegálne. Ku Georgovi STARUNSKÉMU boli získané poznatky, že využíva cesty do Rakúska na prenášanie závadnej literatúry zo ZSSR, ktorá je vydávaná ukrajinskými nacionalistami. Uvedené osoby sú rozpracovávané v prípadoch REFERENT, VEDEC a LODNÍK.

Po línii slovenskej separatistickej emigrácii v kapitalistickom zahraničí spolupracovník STANO počas poby-

tu v NSR to máji t.r. zistil, že medzi jednotlivými emigrantskými centrami dochádza k rozporom, zvlášť medzi slovenskou a českou emigráciou, ako i medzi starou a novou emigráciou. Tieto rozpory premenia zo snahy o politické uplatnenie a tým aj o získanie väčšej finančnej podpory zo strany amerických a nemeckých vládnych kruhov. Okrem toho zistil, že predstavitelia separatistickej emigrácie sa v súčasnej dobe snažia dostať do popredia vo svetovom merítku. Ich snahu má podporiť Svetový kongres Slovákov, ktorý sa má konať v dňoch 14. - 20.6.1971 v Toronte.

K rozboru protištátnych písomností je nutné uviesť, že trestná činnosť v tomto smere má stúpajúcu tendenciu. Vplyv na výskyt protištátnych písomností má predovšetkým vnútorná a zahraničná politická situácia.

Prebiehajúci konsolidačný proces nechápu previcovo oportunistické a antisovietske živly. Túto skutočnosť potvrdzuje rada existujúcich prípadov, ktoré boli realizované a ukončené. V mnohých prípadoch ide o osoby, ktoré sa v roku 1968 aktívne pokúšali o zvrät nášho socialistického zriadenia / pre túto činnosť boli potrestané / a opäť sa prejavujú ako nepriatelia nášho zriadenia.

V priebehu posledného obdobia bol vo zvýšenej miere zaznamenaný výskyt protištátnych letákov, nápisov, anonymných listov a rôznych brožúr, ktoré po obsahovej stránke sú zamerané proti čelným funkcionárom strany a vlády, ako i proti spojenectvu so ZSSR a jeho politickým a vládnyim činiteľom. Sú znamenajúce i výskyty zahraničných protištátnych písomností, ktoré sú do ČSSR zasielané vo forme rôznych druhov brožúr a novín. Predovšetkým ide o noviny rozhlasu SE, ďalej brožúry zasie-

lané z Paríža, NSR a USA na rôzne kultúrne a iné podniky. Boli zistené prípady rozširovania týchto materiálov i cestou ambasád pôsobiacich v ČSSR. Obsah týchto písomností je zameraný na šírenie buržoáznej ideológie a sú v nich tiež i útoky proti jednote socialistického tábora a proti spojenectvu so Sovietskym zväzom.

V rámci Zs. kraja v prvom polroku 1971 sa vyskytlo 73 anonymov, 67 protištátnych letákov, 40 protištátnych nápisov, 28 prípadov poškodzovania sovietskych zástav, poburovania a inej verbálnej trestnej činnosti a 30 prípadov protištátnych brožúr zaslaných do zahraničia. Po zadokumentovaní tr. činnosti bolo odstúpených vyšetrojúcemu odboru Štb. 63 prípadov, z ktorých bolo vyšetrovanie ukončené v 21 prípadoch.

Na úseku cirkví a siekt :

Podľa získaných poznatkov za hodnotené obdobie je naďalej aktívna v previcovo oportunistickej činnosti skupina bývalých členov zakázanej organizácie DKO na čele s tajne vysväteným biskupom Jánom KORECOM, MUDr. Silvestrom KRČMERYM, dr. Vladimírom JUKLOM a Priskou KOPEČNOU, ktorí sa navzájom stretávajú na byte Jána KORECA a dr. Vladimíra JUKLA. Na týchto stretnutiach rozoberajú situáciu v cirkvi a prevádzajú prostredníctvom ďalších známych aktivizáciu náboženského života medzi veriacimi.

Ďalej bolo zistené, že bývalí špičkoví funkcionári DKO sa majú stretávať na poradách na Táloch a v chate jedného člena. Tiež bolo zistené, že MUDr. KRČMERY bol koncom januára t.r. v Smokovci s 10 - 12 člennou skupinou bývalých členov DKO z radov mládeže. V oboch prípadoch

doch neboli zistené osoby a miesto chaty bývalého člena DKO.

Rím. kat. duchovenstvo, ako ukazujú poznatky, je rozdelené do dvoch skupín. Časť duchovenstva, ktorá v rokoch 1968 -- 1969 zachovala kladný postoj k príchodu spojeneckých vojsk na naše územie, vytvára záujmovú organizáciu pod názvom " Pacem in terris ". Od januára 1971 prebiehali visceré porady, na ktorých duchovenstvo súhlasilo so založením tejto organizácie. Extrémni duchovní ktorí sympatizovali s DKO a ďalší sa však otvorene na okresných poradách stavali proti tejto organizácii s odôvodnením, že spomenutá organizácia bude rozbiť jednotu duchovných a bude brzdu náboženského života.

Ďalšou otázkou ktorou sa duchovenstvo zaoberá sú jednanie medzi vládou ČSSR a Vatikánom v obsadení biskupov do jednotlivých diecéz. Typujú rôznych duchovných z radov tých, čo boli aktívne činní v DKO. Ich snahou by bolo, keby sa nimi mohli stať dr. Vojtech PACHA, dr. Štefan JANEGA a Viliam MITOŠINHA. Odmietajú terajších ordinárov s odôvodnením, že nedostatočne presadzujú záujmy cirkvi u štátnej správy.

Dôležitým problémom duchovných je náboženská tlač, ktorá je podľa nich u nás nedostatočná. Z toho dôvodu nadväzujú písomné styky na rôznych emigrantov v Ríme, ktorí sa grupujú v Ústave Cyrila a Metoda a v spolku Kruh priateľov Cyrilometodejskej knihy a od nich žiadajú literatúru. Najviac sa obracajú na biskupa Pavla HNILICU, Jozefa VAVROVIČA, Antona BOTEKA, Štefana NAHÁLKU a Ludovíta MACÁCHA. Spomenutí emigranti pred každými vianočnými sviatkami z vlastnej iniciatívy zasielajú takmer na všetky fary v kraji 2 - 4 náboženské

knihy. Ide o rôzne životopisy svätých, knihy pre mládež ako " Láska šestnástročných ", " Pod za mnou ", " Dôverné zbohom ", " Posolstvo " a iné náboženské knihy.

Rím. kat. farár Andrej ĎURIS so Šoporne išiel až tak ďaleko, že zasielanú literatúru predával a rozmnožoval a tiež nechal ilegálne tlačiť a viazať rôzne kázne a spevníky, čím sa obohacoval. Na základe toho bolo na menovaného podané trestné oznámenie.

Neznámy píšateľ rozposlal v mesiaci máji anonymné listy na fareké úrady Vrábľa, Želiezovce, Klasy a Veľké Janíkovce, v ktorých nabádal duchovných, aby v nastávajúcej voľbách do NV, SNR a Federálneho zhromaždenia škrtili kandidátov komunistov a navrhovali takých kandidátov, ktorí im budú vyhovovať. Listy sa končili heslom " Za boha život - za národ slobodu ". Okrem toho píšateľ žiadal adresátov, aby tieto listy opísali najmenej 5 krát a rozposlali na adresy takých osôb, ktoré to znova opíšu a zašlú ďalej. Na odhalení píšateľa sa aktívne pracuje.

Po línií mužské a ženské rehole je zistené, že tieto tajne získavajú reholný dorast. Konkrétne ide o provinciála rehole piaristov Jozefa HORVÁTIKA z Dolného Dubového, okres Trnava, ktorý na fare vystaval objekty, kde v roku 1970/1971 sústredil 4 frekventantov na štúdium teológie. Okrem toho na faru dochádzali aj ďalší bohoslovci, ktorí študujú na Cyrilo-metodejskej bohosloveckej fakulte v Bratislave.

Ďalej bolo zistené, že provinciálna predstavená rehole premonštrátov Emanuela MESÍČKOVÁ z Charitného domova Vrbové, získala asi 16 dievčat, ktoré do rehole vstúpili a zložili sľuby, že po skončení štúdia budú prijaté do kláštora.

K zahraničným cirkevným centrám rím. kat. cirkvi a centrám nekatolíckych cirkví v kapitalistickom zahraničí bolo zistené, že sa snažia nadviazať kontakty s cirkvami v ČSSR, najmä Svetový luteránsky zväz a Svetová rada cirkví so sídlom v Ženeve. Účelom nadväzovania stykov týchto centier je záujem o cirkevno politickú situáciu v ČSSR. Na základe toho sa snažia vybudovať sieť sústavných kontaktov s tunajšími farármi a predstaviteľmi cirkví.

Konkrétne je zaznamenaný styk s býv. tajomníkom KMK dr. Jaroslavom ONDROM z Prahy a s ďalšími, ktorí v rokoch 1968 - 1969 zastávali negatívne stanovisko proti vstupu spojeneckých vojsk do ČSSR. Dr. Pavel HANSEN, generálny tajomník menšinových cirkví v Ženeve počas svojho pobytu v ČSSR v mesiaci februári 1971 prejavoval záujem o voľby do seniorátov v evanjelickej cirkvi a ktoré osoby budú volené do funkcie seniora.

K veľvyslankyne Švédskeho veľvyslanectva v Prahe Mrs. Agde RÖSSE bolo zistené, že v mesiaci marec 1971 navštívila Slovenskú evanjelickeu bohosloveckú fakultu v Bratislave. Počas návštevy prejavila záujem o zákon 218/1949, ktorý upravuje vzťah štátu k cirkvám. Pritom sa zmienila, že chce sa s týmto zákonom oboznámiť, avšak to nie je jej náplňou a preto pošle zoznámiť sa s ním dvoch zamestnancov ich veľvyslanectva. Okrem toho uskutočnila styk s býv. poslankyňou NZ Adelou ZÁTURKOU z Bratislavy. Účel stretnutia, ako i rozhovor nebol zistený.

K VC JUNGER SIEGLINDE evanjelickej kaplánke z Mníchova bol získaný poznatok o tom, že mala záujem o bývalého redaktora Pavla LIČKU z Bratislavy, ktorý bol realizovaný. Bola presne informovaná o trestnej činnosti LIČKU a zaujímala sa kde je LIČKO zatvorený, ako žije jeho rodina a ako je finančne zabezpečená. V rozhovore

sa opatrne zmienila, že pracuje v NSR v skupine študentov, ktorí vraj podporujú rodiny politicky prenasledovaných a že aj rodine LIČKU chce odovzdať finančnú podporu. Mala tiež záujem i o obhájcu LIČKU Alexandra VAJNORSKÉHO z Bratislavy, s ktorým chcela prísť do styku.

Ďalej bolo zistené, že VC Emília STEBERLE, rakúska štátna príslušníčka počas štúdia na Jazykovej škole v Benci v rokoch 1958/1959 založila v Bratislave medzi vysokoškolákmi ilegálnu náboženskú organizáciu. Členovia tejto organizácie / cca 10 - 12 vysokoškolákov majú názov " Principiálni ľudia ". Cieľom tejto organizácie je štúdium rôznych náboženských materiálov, ktoré do ČSSR prináša, resp. zasiela STEBERLE. Prevádza sa dokumentácia poznatkov za účelom rozloženia skupiny.

Okrem toho bolo zistené, že jednotlivé náboženské spoločnosti a sekty sú usmerňované z USA, NSR, Švajčiarska a Rakúska na poriadanie rôznych konferencií, zjazdov a školenia, na ktoré pozývajú jednotlivých predstaviteľov siekt a náboženských spoločností i z ČSSR. Podľa poznatkov, na týchto podujatiach sa snažia čs. delegáti vyťažovať na cirkevnú situáciu v jednotlivých sektách v ČSSR.

Funkcionári náboženských centier a spoločností v kapitalistickom zahraničí, ako bolo zistené, zasielajú poštou a cestou VC veľké množstvo náboženskej literatúry, ktorú u nás rozširujú. Konkrétne v akcii MISIONÁR, v ktorej je rozpracovávaný Hensley GWENA, vedúci americkej misie " Kristova obec " v Rakúsku sa zistilo, že tento zasiela veľké množstvo náboženskej literatúry najmä časopis " Feste fundament " / Ľevný základ "/, ktorú s ďalším členom misie Hery BOBOM priváža pri svojich cestách do ČSSR osobným autom. Cieľom menovaných je založiť v ČSSR zakázanú náboženskú spoločnosť " Kristova obec ". Za týmto účelom už aj zakúpili od ARTIE Praha 17.000 kusov biblií, ktoré dávajú zdarma svojim záujemcom.

Na úseku sionistickej činnosti :

Prosionistické sily v Zs. kraji v rokoch 1968 - 1969 sa v širokej miere prejavili ako pravicovo oportunistické a revizionistické živly, kedy otvorene vystupovali proti socialistickému zriadeniu v ČSSR a proti ZSSR. Obhajovali sionistickú ideológiu a proizraelskú zahraničnú politiku nacionalizmu a agresie proti arabským štátom. Značná časť prosionistických exponentov bola pre túto činnosť vylúčená z radov členov KSČ a pozbavená zodpovedných verejných a stranických funkcií.

Podľa získaných poznatkov, v poslednom období v Zs. kraji sionistické sily vyvíjajú zvlášť rozsiahlu aktivitu proti ZSSR a celému socialistickému spoločenstvu. Udržujú rozsiahle písomné a osobné styky na kapitalistické zahraničie, najmä do Rakúska, Izraelu, Anglie, Francie, NSR a ďalších kapitalistických štátov, hlavne na sionistické organizácie pôsobiace v týchto a riadené izraelskou rozviakou. Sionistické sily v Zs. kraji sú vo svojej činnosti riadené veľmi intenzívne a dokonale zahraničnými sionistickými organizáciami, zvlášť organizáciou SOCHNUT, JOINT a HIAS.

Podľa získaných poznatkov v prípadoch OLINA, DETVA, ANDRÉ, HAGANA, ako aj podľa poznatkov získaných mimo operatívnych prípadov, prosionistické sily v Zs. kraji sa vo svojej nepriateľskej činnosti zameriavajú na získavanie utajovaných skutočností vojenského, hospodárskeho, služobného a najmä politického charakteru, na organizovanie emigrácie, hlavne z radov židovskej mládeže, na ideologické ovlivňovanie v proizraelskom, prosionistickom, protisovietskom a protisocialistickom smere, intenzívne zhromažďujú kompro-

22

mitujúce materiály proti súčasným stranickým a štátnym funkcionárom, šíria propagandu, že v ČSSR a v ZSSR i v ostatných socialistických štátoch antisemitizmus je súčasťou štátnej politiky a prevádzajú i inú nepriateľskú činnosť.

Túto trestnú činnosť dokumentujú napríklad poznatky získané v prípade OLINA, kde je zistené, že rozpracovávané osoby okrem verbálnej trestnej činnosti sa zameriavajú na získavanie utajovaných skutočností z prostredia ústredných stranických a štátnych orgánov, ktoré odosielajú do kapitalistického zahraničia. V apríli t.r. VC ERTLEROVEJ pri prehliadke na hraniciach boli najdené letáky zamerané proti ZSSR.

V marci a apríli t.r. boli pod rúškom náboženskej činnosti v Bratislave a na iných miestach organizované zhromaždenia židovskej mládeže zamerané v nacionalistickom sionistickom smere a k obhajobe politiky Izraela a proti asimilácii židovskej mládeže.

Vyťažením VC FRIEDOVEJ z Izraelu bolo zistené, že mládež, ktorá bola v minulých rokoch na letnom prázdninovom pobyte v Izraeli, bola tam silne ideologicky ovplyvňovaná a nahováraná k emigrácii. Ďalej, že orgánovia izraelskej kontrarozvedky pred každým vycestovaním osoby do zahraničia a návrate späť do Izraelu prevádzajú pohovory a vyťaženie.

Spolupracovník GEJZA v rámci rozpracovávanej akcie TALMUD, cestou NSR štát. príslušníka Wolfganga MAYERA z Viedne, u ktorého bol zistený styk na sionistickú organizáciu JEVISCH AGENCE zistil, že tento musel zamestnať bývalého pracovníka uvedenej organizácie Ericha KRAUSEHO, ktorý dochádza do ČSSR pod cudzím menom a tu sa styka s osobami židovského pôvodu. Okrem toho sa tiež s čs. občanmi židovského pôvodu

stretáva v MĽR a to v hoteli BEKE v Györi, Komárome a v Budepešti. Spolupracovník cestou MAYERA sa tiež dozvedel, čo má pravdepodobne od KRAUSEHO, že v radoch bezpečnosti v Bratislave Židia majú svojho pracovníka, ktorý im pomáha pri vybavovaní cestovných dokladov.

Spolupracovník GEJZA počas pobytu v Rakúsku tiež zistil, že zastupiteľský úrad Izraela vo Viedni vyvíja veľké úsilie pre prípravu vystahovania Židov z ZSSR a Poľska do Izraela.

V súčasnej dobe je pripravovaná podstávka spolupracovníka GEJZA k MAYEROVI, hlavne však ku KRAUSEMU s cieľom zistiť jeho styky v ČSSR a v MĽR, aké má zámery v ČSSR JEVISCH AGENCE a kto je pomocníkom Židov na bezpečnosti v Bratislave.

Na úseku vysokých škôl :

Podľa analýzy poznatkov získaných za prvý polrok 1971, sa situácia v mládežníckom a v študentskom hnutí na vysokých školách postupne konsoliduje. Predsa však ako pedagogických pracovníkov, tak aj študentov možno zaradiť do troch skupín. Do jednej patria vysokoškooláci aj pedagogickí pracovníci, ktorí vzhľadom k svojej závadovej činnosti z rokov 1968 - 1969 sa v súčasnom období prejavujú politicky nečinne. Nechcú sa za politiku KSČ, ale ani za mládežnícke hnutie v rámci SZM vôbec angažovať.

V druhej skupine sú ľudia, ktorí veľmi aktívne vystupujú najmä na mládežníckych i straníckych fóroch kde sa za súčasnú politiku KSČ vysoko angažujú. Medz takýchto patria aj bývalí študenti vylúčení zo štúdií

na vysokých školách pre pravičársku činnosť ako FEKETE, FILLO, ŽIŠKA, ŠOČŠ, KOSCELANSKÝ a ďalší, ktorí svojou angažovanosťou chcú docieľať toho, aby boli znovu prijatí k štúdiu na vysokých školách.

Do tretej skupiny sa zaraďujú takí, najmä pedagogickí pracovníci ako napr. PASTIER, HRIVŇAK, ŠURAN a ďalší, ktorí nie sú spokojní s tým, aké závery boli proti nim vyvedené vzhľadom k ich politickému previneniu a celkovej činnosti najmä v rokoch 1968-1969 a aj v súčasnej dobe vystupujú ako neoprávnené politicky poškodení.

Všeobecne sa však dá konštatovať, že situácia na úseku vysokých škôl sa zásluhou zdravého jadra postupne politicky konsoliduje a to nielen medzi študentmi, ale aj medzi pedagogickými pracovníkmi.

Ako v minulosti, tak aj t.r. ako bolo zistené, pracujú niektoré zahraničné mládežnícke organizácie medzi našou mládežou na báze ideologického ovplyvňovania. Pomerne nepriaznivú činnosť v mládežníckom hnutí v ČSR vyvíja študentská organizácia AISEC v NSR. Jej činnosť spočíva nielen v tom, že v spojení s OKM v Bratislave organizuje z radov vysokoškolákov rôzne výmenné študentské zájazdy, ale tiež v tom, že týchto študentov dáva k dispozícii rôznym západným priemyselným firmám na manuálne práce za veľmi zlých sociálnych a pracovných podmienok. Táto organizácia v NSR sa stala skôr náborovou kanceláriou lacných pracovných síl z radov čs. študentov, ako sprostredkovateľom výmeny študentov na bežné študijné a výrobné praxe v obore preberaného učiva a prostriedkom prenikania ideologickej diverzie, čo sa v činnosti mladých v mnohých prípadoch nepriaznivo odráža.

Goetheho inštitút v Mníchove oproti svojim doteraz zaužívaným metódam poskytovania štipendia k výuke nemeckého jazyka prejavil záujem poskytnúť najmä materiálnu pomoc / vo forme učebníc a bezplatných prednášateľov / pri výučbe nemčiny na stredných prípadne vysokých školách v ČSSR, ale hlavne na Slovensku. Takúto ponuku dostal pri svojej poslednej návšteve v Goetheho inštitúte spolupracovník FELIX priamo od vedúcich pracovníkov tohoto inštitútu. O tom, aké sú zámery tohoto inštitútu svedčí aj tohtoročná akcia inštalovania krátkodobej výstavby kníh nemčiny a ďalších učebných pomôcok v Prahe, Brne i v Bratislave, na ktorých výstavách ako odborníci pre výuku nemčiny vystupovali práve pracovníci Goetheho inštitútu Karin HERMANOVÁ a Manfred TRIEBSCHEK.

Obdobné zameranie má aj GRILLPARZER INSTITUT vo Viedni. Funkcionári tohoto inštitútu prostredníctvom spolupracovníka FELIX prejavili ochotu "pomôcť najmä slovenským vysokým školám, prípadne Ministerstvu školstva SSR pri poskytovaní nielen materiálnej, ale aj osobnej pomoci pri výuke nemeckého jazyka na slovenských školách. Táto ponuka bola spolupracovníkom FELIX predbežne odmietnutá s tým, že MŠ SSR previedlo už príslušné opatrenia k zabezpečeniu výuky nemčiny na slovenských školách vo vlastnej réžii.

Podľa získaných poznatkov, ako Goetheho inštitút, tak aj GRILLPARZER inštitút vyťažuje čs. návštevníkov na pomery v ČSSR a ideologicky túžto ovplyvňujú. Je zistené, že na Slovensku za tieto organizácie vystupujú okrem spolupracovníka FELIX aj profesori dr. SCHWANTZER z FFUK v Bratislave a Vojtech MATULAY ktorí sú podľa poznatkov dlhoročnými spolupracovníkmi týchto inštitútov.

Na úseku kultúry :

V oblasti kultúry, najmä v hromadnooznamovacích prostriedkoch sa pomery postupne konsolidujú. Vidieť to napríklad na tom, že značná časť nielen rozhlasových a televíznych pracovníkov, ale aj redaktorov z redakcií SMENA, PRÁCA a ďalších, ako sú SARVAŠOVÁ, LESNIAK, ČÍDER, BALGHA, BAKOSS, ŠTÚR a ďalší, postihnutí pre svoju pravičiarsku činnosť, z týchto pracovísk odišli. Časť redaktorov ako KALISKÝ, ČOMAJ, RUTKAY a niektorí ďalší, ktorí odišli pracovať na iné pracoviská, nemajú, ako bolo zistené záujem verejne provokatívne vystupovať v tendenciách protisocialistických. Ďalšia časť redaktorov a kultúrnych pracovníkov sa politicky utiahla a nechce sa za súčasnú politiku angažovať, pričom sa v tomto smere navzájom utvrdzujú, že nemá význam politicky vystupovať, radšej poslúchať a riadiť sa pokynmi iných.

Ďalšia časť kultúrnych pracovníkov, najmä sympatizujúcich so sionizmom sa aktívne zapodieva sústreďovaním rôznych písomných materiálov a dokumentov o činnosti nielen z nedávnej minulosti, ale aj zo súčasnosti, najmä k niektorým terajším vedúcim pracovníkom v štátnom aparáte a v strane. Cieľom tejto skupiny kultúrnych pracovníkov je sústreďovať hoci aj nepresný kompromitujúci materiál z rokov 1968-1969 v snahe skompromitovať vedúce kádre, najmä v oblasti kultúry. Ide tu najviac o osoby rozpracovávané v prípadoch OLINA a DETVA.

Na úseku vedy :

Obdobná situácia je aj na úseku vedy, kde ako bolo zistené, pomerne veľká časť vedeckých pracovníkov, najmä zo spoločensko viednych ústavov SAV sa nechce angažovať za súčasnú politiku KSC. Vyplyva to jednak z toho, že uznesenie Sekretariátu ÚV KSC je pomerne jednoznačne namierené práve proti tým pracovníkom, ktorí v rokoch 1968-1969 sklamali dôveru KSC a za svoju činnosť boli už stremícky, alebo pracovne riešení.

Medzi terajšími pracovníkmi SAV pracuje pomerne veľa takých, ktorí predtým síce pracovali na SAV, ale v roku 1968 sa vysoko politicky angažovali, ako napr. STRHAN, KOŠTA, POLÁK, ZRAK, PAVLENDÁ, HARENČÁR a ďalší. U týchto pracovníkov nie je záruk, že svoje pracovné kolektívy, alebo výskumné práce povedú v duchu potreby politickej línie KSC.

Sú zistené poznatky, že niektorí vedeckí pracovníci ktorých je treba zaradiť ako protisocialistické živly, sú v spojení so zahraničnými emigrantskými centrami, ktorým poskytujú rôzne informácie i písomné správy. Takáto činnosť je zisťovaná v rozpracovanom prípade VARŠAVA, z ktorej objekt posielala rôzne písomné materiály do emigrančných centier v USA, Kanade, v Paríži a v Ríme. Medzi osoby ktoré takéto materiály od objektu vyžadujú patria ŠABO a AIGNER v Paríži, KIRSCHABAUM a PAUČO v USA a LACKO a NAHÁLKA z Ríma.

V pozorovacom zväzku KUBA je rozpracovávaný vedecký pracovník z Ústavu technickej kybernetiky SAV, ktorý má veľmi úzko kontakty na rôzne vedecké

inštitúcie a ústavy v kapitalistickom zahraničí a pritom ako vylúčená osoba z KSČ si osobuje právo riadiť a kontrolovať výskumné práca.

Na úseku ekonomiky :

Agentúrne operatívna činnosť po problematike ekonomika bola orientovaná a zameraná v súlade s postavenými úlohami v pláne práce na prvý polrok 1971.

Podľa analýzy získaných poznatkov možno nepriateľskú a inú závadovú činnosť na tomto úseku hodnotiť z týchto hľadísk.

Je to predovšetkým sabotážna a záškodnícka činnosť hlavne na úseku chemického priemyslu, o čom svedčí ukončený prípad METATION, prípad požiaru a výbuchu v n.p. DUSLO Šaľa a v Juhoslovenských papiernach v Štúrove. Ďalšia nepriateľská činnosť spočíva v poškodzovaní národného hospodárstva zo strany kapitalistických firiem a čs. občanov, hlavne v nákupoch nevyhovujúceho strojného a technologickeho zariadenia za premrštené ceny. Dokumentujú to prípady z n.p. SLOVLIK, Závodov 29. augusta v Partizánskom a prípad z Niklovej huti v Sereďi, kde bolo zakúpené strojné zariadenie, ktoré nezodpovedá predpokladaným parametrom. Navyše, ako poznatky zo SLOVLIKU a Niklovej huti ukazujú, že dodávateľské zahraničné firmy na úkor čs. národného hospodárstva prevádzajú vlastný výskum.

V menšej miere je zaznamenávaná trestná činnosť poburovania a písania protištátnych nápisov. Takéto prejavy nepriateľskej činnosti boli zaznamenané

v CHZJD a SLOVNAFT Bratislava, v závode TATRA Bánovce n/Bebrovou, Lokomotívne depo Leopoldov a inde.

Vo väčšom rozsahu sú zaznamenávané prípady hrubého porušovania technologických postupov, bezpečnostných a protipožiarňných opatrení, čo má vážny dopad na vznik mimoriadnych udalostí. Nasvedčujú tomu viaceré prípady rôznych havárií a požiarov.

Pokiaľ ide o vyčlenené objekty v Zs. kraji, v 75 podnikoch bola prevedená previerka utajovaných skutočností a prevedených 5 prednášok s preventívno výchovným zameraním. Tiež bolo preverených a schválených 943 osôb pre úsek utajovaných skutočností a ZÚ.

Na úseku boja proti nepriateľským rozviadkam :

Práca v boji proti nepriateľským rozviadkam bola v prvom polroku 1971 organizovaná v súlade s plánovanými úlohami vytýčenými v pláne práce na rok 1971. Táto spočívala a bola zameraná hlavne na postupné rozpracovávanie vyčlenených, ale i ďalších prípadov, signálov a poznatkov získaných v hodnotenom období. Získané poznatky, i keď čo do kvantity menšieho rozsahu, potvrdzujú, že kapitalistické rozviadky vyvíjajú i naďalej snahu spravodajsky prenikať do ČSSR a to ako do oblasti vojenskej, politickej, tak aj do oblasti ekonomickej. Za týmto účelom využívajú v prvom rade kádrových rozviadčí-

kov, legalizovaných na svojich ZÚ v ČSSR a vlastnú agentúru, ďalej VC, ktorí k nám dochádzajú ako turisti a inš, čs. štátnych príslušníkov, ktorí cestujú do kapitalistického zahraničia súkromne alebo služobne a v značnej miere tiež čs. emigrantov a vyšťahovalcov.

V prvom polroku 1971 boli v boji proti jednotlivým nepriateľským rozviedkam z hľadiska ich cieľov, zámerov a záujmov, ako aj foriem a metód ich práce, získané nasledovné poznatky.

K rozviedke USA :

Z rozboru poznatkov získaných v prvom polroku 1971 k americkej rozviedke vyplýva, že záujem tejto o Zs. kraj, ale hlavne o Bratislavu, má trvalú a stúpajúcu tendenciu. Tento záujem možno rozčleniť na činnosť, zámery a ciele rezidentúry americkej rozviedky, legalizovanej na ZÚ USA v Prahe a na činnosť, zámery a záujmy rezidentúr americkej rozviedky legalizovaných mimo územia ČSSR, najmä však v Rakúsku a v NSR.

Záujmy rezidentúry americkej rozviedky legalizovanej na ZÚ USA v Prahe sú v podstate totožné so záujmami z minulého obdobia. Zmeny však nastali v tom, že styky s našimi občanmi oproti minulosti udržuujú kádroví rozviedčiaci konšpiratívnejším spôsobom, pričom zo strany týchto nie sú už snahy nadväzovať nové styky, ale dôslednejšie pristupujú k vyťažovaniu doterajších stykov. Súčasne v porovnaní s predchádzajúcim obdobím podstatne obmedzili i svoje cesty do Zs. kraja a to z tých dôvodov, ako bolo cestou agentúry zistené, že sú si vedomí, že

počas týchto ciest sú čs. bezpečnosťou intenzívnejšie kontrolovaní.

Analýza doteraz získaných poznatkov ku kádrovým rozviedčikom legalizovaným na AVV v Prahe potvrdzuje, že skôr, ako dochádza k ich akreditácii - legalizácii v ČSSR, kontaktujú našich štátnych príslušníkov pri ich služobných cestách do USA a to také osoby, ktoré svojim postavením v ČSSR sú pre rozvedku USA zaujímavé. Takéto osoby hneď po akreditácii v ČSSR osobne navštevujú a naďalej s nimi udržuujú osobné dôverné a veľmi konšpiratívne styky. Príkladom toho je terajší II. tajomník AVV v Prahe Carl SCHMIDT o ktorom je známe, že je pracovníkom politicko ekonomickej rozvedky USA. V ČSSR je akreditovaný od roku 1970, odkedy udrhuje dôverné, konšpiratívne styky s Ing. Michalom HRONSKÝM, riaditeľom Čsl. výskumného ústavu práce v Bratislave a JUDr. Vladimírom KLEBINOM, vedúcim sekretariátu Ministerstva výstavby techniky SSR. V oboch prípadoch ide o osoby, ktoré prichádzajú do styku s prísne tajnými materiálmi, majú dokonalý prehľad o celkovom dianí v našom národnom hospodárstve, zúčastňujú sa zasadaní RVHP v Moskve i v iných socialistických štátoch. V poslednom období styky s horeuvedenými osobami diplomati USA neudrhuujú pri svojich pobytoch v Bratislave, ale podľa zistenia v Prahe, kde tieto dosť často služobne cestujú. Okrem toho uvedené osoby cestujú služobne do kapitalistického zahraničia, kde sa pohybujú bez akejkoľvek kontroly. Obaja sú rozpracovávaní pre podozrenie zo spolupráce s rozvedkou USA.

V akcii EXPERT je nami kontrolovaný a rozpracovávaný dánsky štátny príslušník Erling DESSAU, ktorý je pracovníkom OSN a v súčasnej dobe pôsobí vo VVS OSN v Bratislave ako riaditeľ pre program OSN. Bol

zistený ako styk viacerých diplomatov USA, ktorí sú legalizovaní ako kádroví rozviedčiaci na AVV v Prahe. V poslednom období bol zaznamenaný viackrát jeho styk s kádrovými rozviedčikmi mimo Bratislavy a to v Prahe a tiež na území Rakúska. K menovanému boli získané agentúrne poznatky z prevereného - seriózneho prameňa I. Správy MV ČSSR, že na území ČSSR má tvoriť rezidentúru rozviedky USA, pre ktorú plní konkrétne úlohy.

Analýza doteraz získaných poznatkov, ako i výsledky doterajšej agentúrne operatívnej kontroly potvrdzujú, že DESSAU má všetky predpoklady k plneniu úloh pre rozviedku USA na území ČSSR. Udržiava rozsiahle styky s čs. štátnymi príslušníkmi, z ktorých mnohí svojim postavením v zamestnaní môžu byť záujmom rozviedky USA. Pohybuje sa po území ČSSR v mnohých prípadoch bez akejkoľvek kontroly, bol niekoľkokrát zistený jeho pohyb v miestach dislokácie sovietskych vojsk dočasne umiestnených na našom území. Takmer denne vycestováva do Rakúska, čo zdôvodňuje vybavovaním si služobných záležitostí, ale podľa zistenia, zo služobných dôvodov by tam mal cestovať iba raz za dva týždne, resp. za týždeň. Vo svojom bydlisku v Bratislave v nepravidelných intervaloch poriada koktaily, ktorých sa zúčastňuje technická a kultúrna inteligencia z Bratislavy.

Prevádzanými agentúrne-operatívnymi a technickými opatreniami sa v priebehu prvého polroka 1971 nepodarilo zadokumentovať nepriateľskú činnosť objektu, ale všetky zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že na území ČSSR plní úlohy pre rozviedku USA.

Spravodajská služba USA pôsobiaca v teritóriu NSR, podľa poznatkov získaných prostredníctvom KA CHEMA, prejavuje záujem o čs. občanov, ktorí sa zdržujú najmä dlhodobe na území NSR. Takyto záujem prejavila aj o KA CHEMA, ktorý pôsobí ako obchodný zástupca ČSSR u firmy BENDIX v Mníchove. Tieto okolnosti sa KA dozvedel od svojich spolupracovníkov, štátnych príslušníkov NSR, zamestnaných u firmy BENDIX, u ktorých sa dosiaľ nezistený rozviedčík viackrát informoval na KA v tom smere, čo je za osobu, aké má presvedčenie, s kým sa v NSR stýka, o čo sa zaujíma, jeho záľuby a pod. KA CHEMA je na prípadný kontakt zo strany rozviedky USA nami pripravený.

V priebehu prvého polroka 1971 bol z USA na územie Rakúska stiahnutý a zamestnaný na AVV vo Viedni John PAZOUREK, ktorý v roku 1966 pripravil nášho TS STAVITEL' na styk s rozviedkou USA, ktorá ho získala pre spoluprácu a vznikla kvalitná spravodajská hra RYBÁR. PAZOUREK v apríli 1971 bol na liečení v Piešťanoch a pred agentúrou sa zmienil, že z USA sa do Európy musel vrátiť zo služobných dôvodov, nakoľko v minulosti bol považovaný za dobrého znalca východných štátov, kde v tej dobe často cestoval.

Podľa získaných poznatkov, PAZOUREK je orgánom americkej rozviedky a pri prevádzkanej čistke v CIA nebol zrejme preverený, v dôsledku čoho sa odsťahoval z Rakúska do USA. V roku 1971 bol povolaný späť do Európy z dôvodov typovania vhodných osôb pre spoluprácu s rozviedkou USA, predovšetkým z radov čs. štátnych príslušníkov, z ktorého dôvodu bude vzatý pod agentúrne rozpracovanie.

Výsledky z rozpracovávanej akcie KOMISÁR potvrdzujú, že i FBI má snahu získavať pre spoluprácu našich štátnych príslušníkov pri ich cestách v USA. Konkrétne Július CHLEBOVIČ, pracovník podniku SLOVAKIA v Bratislave bol počas súkromného pobytu v USA niekoľkokrát predvolaný do úradovne FBI, kde sa zaujímali o jeho politickú organizovanosť a činnosť v ČSSR, styky všetkého druhu, zamestnanie a funkciu v ňom, politické presvedčenie a v konečnej fáze sa ho snažili získať pre spoluprácu, začo mu ponúkali viaceré výhody, predovšetkým finančné počas jeho pobytu v USA. CHLEBOVIČ spoluprácu s FBI neprijal a radšej sa predčasne vrátil do ČSSR bez toho, že by im to bol oznámil.

V apríli 1971 bol na súkromnej návšteve v Malých Levároch, okres Senica, býv. čs. štátny príslušník Jozef HURBAN, ktorý do kapitalistického zahraničia odišiel ilegálne v roku 1951 a t.č. žije v Kanade. Menovaný počas pohovoru pri prihlasovaní na Okresnom oddelení pasov a víz v Senici sa kriticky vyjadroval k FBI najmä v tom smere, že táto používa voči emigrantom prísne zákroky a to či už v minulosti, alebo v súčasnej dobe. On sám bol vraj taktiež vyšetrovaný po príchode do Kanady orgánmi FBI. V súvislosti s tým uviedol, že z nových emigrantov získava FBI hlavne inteligenciu a technické kádre na prevádzanie rôznej činnosti.

K BND a ABWEHRU :

V popredí záujmu obidvoch spravodajských zložiek je i naďalej, tak ako v predchádzajúcom období, hlavne oblasť vojenská. Pri spravodajskom prenikaní

do tejto oblasti sa zameriavajú najmä na získavanie poznatkov o dislokácii sovietskych vojsk na našom území, o ich výzbroji a výstroji, o presuny všetkých druhov, o druhy jednotlivých vojsk a ich stavoch, o ich zásobovanie a pod. Zvýšený záujem a dôraz kladú na získavanie poznatkov o raketových základniach, letiskách, radarových stanicích, skladištiach zbraní, tankových útvaroch, o veliteľstvá okruhov a pod.

Tieto ich záujmy potvrdzujú poznatky získané v priebehu prvého polroka 1971 najmä cestou agentúry, ktorá bola vycestovaná v zahraničí, ďalej poznatky získané z vyťaženia niektorých navrátilcov, zo spravodajskej hry MARS, vedenej s rozviedčikmi BND a ABWEHRU, ako aj z rozpracovávaní niektorých operatívnych prípadov po línii tejto báze, ako sú napríklad PRECHOD, KLEN, VIKTÓRIA a ďalšie.

V akcii HOSTINSKÝ bola cestou zahraničného dôverníka MECHANIK dňa 9.4.1971 získaná správa, že čs. občan VÁVRA po vystažení sa trvale do NSR, bol v tábore v Stuttgarte podrobne vyťažovaný na rôzne otázky týkajúce sa ČSSR, vrátane otázok vojenského charakteru. Za tieto informácie údajne dostal 5.000 DM.

Spolupracovník BOHÉM počas svojho pobytu v NSR začiatkom t.r. navštívil čs. emigranta MUDr. Milana BUROŠA, lekára v nemocnici v Hamburgu. Tento v rozhovore pred spolupracovníkom uviedol, že v roku 1970 prišiel za ním príslušník nemeckej bezpečnosti v civile, ktorý so sebou priniesol asi na 60 stránkach materiály, pojednávajúce o jeho osobe. Tieto konkrétne obsahovali všetky jeho styky v NSR, jeho činnosť v Hamburgskej nemocnici, kam

chodí vo voľnom čase a pod. V súlade a na základe týchto dokumentov, viedol spomínaný príslušník s MUDr. BUROŠOM ďalší rozhovor, na konci ktorého sa ho pýtal, či by bol ochotný s ním spolupracovať a občas mu pomôcť. Po zdôvodnení odmietnutia jeho ponuky MUDr. BUROŠOM tento vrah povedal, že sa nič nestalo, ale jeho povinnosťou že bolo sa na túto možnosť spýtať.

Spolupracovník FELIX počas pobytu v NSR uskutočnil v zmysle nášho úkolovania styky s prezidentom GRILLPARZER INSTITUTE vo Viedni dr. Hansom BRUNEDEROM, ďalej dr. FUNKENOM, a dr. BEEROM z GOETHEHO INSTITUTE v Mníchove, dr. Maxom HUBEROM, majiteľom vydavateľstva v Mníchove, Zuzannou FUNKEOVOU z INTERNATIONALIS v Bad Godesbergu a emigrantkou z Brna MATEJČKOVOU, t.č. žijúcou v Mníchove, ktorej manžel pracuje v SR. V rozhovoroch s uvedenými osobami okrem iného zistil, že MATEJČEK absolvuje v Anglicku kurz, po skončení ktorého sa vráti do ČSSR. O účele návratu MATEJČKA do ČSSR sa pred spolupracovníkom nezmienili, avšak z charakteru získaných poznatkov je možné vyvodiť záver, že za akciou stojí pravdepodobne západonemecká rozviedka.

Navrátiliec Pavel BLAU pri vytažení okrem iného uviedol, že čs. emigranti ktorí sa dostanú do utečeneckého tábora Zindorf v NSR, prejdú najprv výsluchom spravodajskej služby NSR, ktorá potom zaujímavějších odovzdáva americkej rozviedke CIA, pôsobiacej v teritóriu NSR. BND sa pri výsluchu emigrantov zameriava hlavne na poznatky z oblasti vojenskej. Zvlášť sa zameriava na to, kde sú v ČSSR rozmiestnené kasárne, aké druhy vojsk sa v týchto nachádzajú, kde sú umiestnené raketové základne a pod.

Do úzkej súvislosti s politickým zameraním nemeckej spravodajskej služby BND možno dať i záujem Obchodnej misie NSR v Prahe, ktorej pracovníci sa vo zvýšenej miere zaujímajú o previerky v KSČ, k čomu využívajú rôzne pohovory s čs. štátnymi príslušníkmi. Mimoriadny záujem venovali novo podpísanej zmluve o priateľstve a vzájomnej pomoci medzi ČSSR a ZSSR, predovšetkým o vysielanie sovietskych expertov - poradcov do ČSSR.

K rozviedke Anglicka :

Zo súhrnu získaných poznatkov za prvý polrok 1971 možno hodnotiť tú skutočnosť, že anglická kontrarozviedka vyvíja pomerne veľké úsilie k získaniu čs. občanov nachádzajúcich sa v Anglii pre svoje spravodajské účely. Toto možno dokumentovať najmä poznatkami získanými prostredníctvom spolupracovníka MEDÁK, nachádzajúceho sa na dlhodobom služobnom pobyte v Anglii. Tento pri vyťaženi uviedol, že v osobe Davidu FLOYDA, dopisovateľa Daily Telegraph sa jedná o agenta britskej rozviedky z dôvodov, že prostredníctvom jeho osoby sa zoznámil s pracovníkom IS Charlesom WINHORTHOM, prostredníctvom ktorého zistil, že záujmy britskej rozviedky o ČSSR sú vrátane jeho osoby zamerané na tieto otázky :

- o ZÚ ČSSR v Londýne, denný režim pracovníkov tohoto, najmä vojenského ataše BOUŠKA a pracovníka ŠTURLAJTERA,
- o vývoj politickej situácie v ČSSR, najmä z hľadiska kádrových opatrení a príprav XIV. zjazdu KSČ

- WINHORTH získavané správy z vyťaženia popredných osobností zo socialistických krajín odosieľa buď na ministerstvo vnútra, MNO, alebo MZV, za ktorým účelom prevádza i s MEDÁKOM konšpiratívne styky a to v okrajových štvrtiach Londýna, k čomu mu odovzdal i telefónne číslo 930-9400,
- taktným spôsobom MEDÁKA zoznámil s ďalším pracovníkom MV / MEDÁK si jeho meno nezapamätal /, ktorého cieľ pravdepodobne bol, v budúcnosti odovzdať MEDÁKA k ďalšiemu riadeniu. O tomto je známe, že je rozhodujúcim činiteľom pri poskytovaní politického azylu v Anglii. Uvedená kombinácia bola zrejme vopred motivovaná, ale doposiaľ k odovzdaniu MEDÁKA zo strany WINHORTHA neznámemu pracovníkovi MV nedošlo,
- pracovník IS WINHORT pozýva MEDÁKA do svojho bytu, vo všetkom mu vychádza v ústrety, avšak na recipročné pozvania MEDÁKA neakceptuje s odôvodnením určitých nepríjemností, ktoré by mohla mať jeho manželka zo strany anglickeho dvora, keďže sa jedná o sesternicu anglickej kráľovni.

Okrem v predu uvedených poznatkov, MEDÁK počas pobytu v Londýne zistil, že FLOYD má úzke styky i s ďalšími poprednými osobnosťami, prostredníctvom ktorých sa zoznámil :

- s bývalým riaditeľom SE v Mníchove Júliusom FÜRTEM, ktorý v rozhovore od spolupracovníka chcel zistiť, či s. CHŇOUPEK ustanovením za veľvyslancu v Moskve nebol daný do vyhnanstva,

- s neznámym japonským diplomatom ktorý dlhú dobu pôsobil v Moskve. Tento sa zaujíma výlučne o politický vývoj v socialistických krajinách,
- s BLOMBERKOM, šéfredaktorom amerického antikomunistického časopisu vo Washingtone, t.č. pôsobiacoho v Londýne,
- s lordom BETELOM o ktorom sa od FLOYDA dozvedel, že prostredníctvom redaktora LIČKU z Bratislavy získal rukopisy SOLŽENICYNINA zo ZSSR,
- s Danielom BARÁKOM, diplomatickým pracovníkom Izraela, ktorého pôsobenie v Londýne spočíva v tom, že prevádza nákup zbraní pre Izrael,
- s bývalým sovietskym spisovateľom, emigrantom zo ZSSR Anatolijom KUZNECOVOM o ktorom sa od FLOYDA dozvedel, že býva v Londýne i naďalej a to nedaľeko veľvyslanectva ZSSR.

Z uvedeného vyplýva, že MEDÁK je predmetom spravodajského záujmu britskej rozviedky, ktorá ho v Londýne dôsledne kontroluje. Kontakty, ktoré sú s ním prevádzané nasvedčujú tomu, že cieľom uvedenej rozviedky je, tohoto postupným a taktným spôsobom pripútať k spolupráci, čomu nasvedčujú i v predu uvedené kontakty s WINHORTHOM.

K rozviedke Francúzska :

Obdobná činnosť ako u anglickej kontrarozviedky, bola v priebehu hodnoteného obdobia zaznamenaná i na úseku boja proti francúzskej kontrarozviedke,

najmä DST, ktoré v poslednom období vyvíja taktiež veľké úsilie k získavaniu čs. občanov počas ich pobytu v zahraničí. Činnosť DST možno dokumentovať poznatkami z vyťaženia čs. štátneho príslušníka Pavla PLESNÍKA z Bratislavy, u ktorého bol zaznamenaný zo strany DST v Grenobli pokus získania k spolupráci, konkrétne orgánom De CHAMPOM. Táto spolupráca mala spočívať hlavne v podávaní správ o prípravách rôznych demonštrácií, výskytu nápisov a pod. prevádzaných najmä zo strany zahraničných študentov, nachádzajúcich sa v Grenobli.

Uvedenú činnosť DST potvrdzujú i poznatky získané z vyťaženia dr. KLAČKU z Bratislavy, ktorý o formách spravodajskej práce DST voči čs. občanom nachádzajúcich sa vo Francii sa dozvedel prostredníctvom svojho bratranca v Paríži.

Činnosť francúzskej kontrarozviedky na území Francie, prevádzanej voči čs. občanom nachádzajúcich sa vo Francii, dokumentujú tiež získané poznatky z vyťaženia VC Sauerzapfa z Francie, ktorý v jarnom období roku 1971 vnikol ilegálne do ČSSR za účelom získania politického azylu. Menovaný pri vyťažovaní upozorňoval zvlášť na tú skutočnosť, že veľká časť čs. štipendistov - stážistov vo Francii je kontrolovaná DST a zároveň potvrdil i existenciu orgána DST De CHAMPA, pôsobiaceho t.č. v Bordeaux.

Pri spravodajskom vyžatí SAUERZAPF uviedol, že k spolupráci s DST bol získaný v roku 1965 ako agent - spojka, ktorý mal za úlohu prevádzať kontaktovanie jednotlivých osôb, ktoré pracovali pre DST v afrických krajinách. Za týmto účelom bol z hľadiska konšpirácie vybavený i falošnými dokladmi. Uviedol i konkrétne mená osôb s poukazaním na pravdepodobnosť ich terajšej spolupráce s DST.

Na úseku kapitalistických diplomatov :

V prvom polroku 1971 navštívilo Zs. kraj celkom 18 kapitalistických diplomatov akreditovaných na jednotlivých ZÚ v Prahe, pričom niektorí z týchto absolvovali cesty i dva až trikrát. Z uvedeného počtu bolo 5 diplomatov USA, 5 diplomatov Francie, 4 diplomati Anglicka, 3 diplomati Kanady a 1 švédsky diplomat.

Prevádzanými agentúrne operatívnymi opatreniami počas pobytu západných diplomatov v Zs. kraji boli získané nasledovné poznatky :

Vojenská a letecká prídelencia, resp. ich zástupcovia svoje cesty v Zs. kraji využívali hlavne k vizuálnej špionáži, zameranej najmä na vojenské objekty a to ako čsl. ľudovej armády, tak aj sovietskej armády. Za týmto účelom pri svojich cestách po Zs. kraji si sprevidla volili trasy, kde sa takéto objekty nachádzajú. Zvýšený záujem prejavovali najmä o dislokáciu čsl. a sovietskej armády, o radarové zariadenia rozmiestnené v Zs. kraji, ubytovacie priestory sovietskych vojsk na území Zs. kraja, o bojovú techniku nachádzajúcu sa v týchto objektoch a pod.

Takáto činnosť bola konkrétne zistená u leteckého prídelenca ZÚ USA v Prahe George CORKLEHO, vojenského prídelenca ZÚ Francie v Prahe plk. GRANIERA, jeho zástupcu mjr. LAIZE a ďalších francúzskych vojenských diplomatov HEUKA a mjr. MATHYHO, ďalej vojenského prídelenca ZÚ Kanady plk. SPARKERA a vojenského prídelenca ZÚ Anglie MILLERA. V troch prípadoch uskutočnili spomínaní diplomati cesty vo dvojiciach.

Všetci v-predu uvedení diplomati, ako aj ďalší, cesty po Zs. kraji absolvovali diplomatickými osobnými motorovými vozidlami bez doprovodu, pričom pri

vojenských objektoch jazdu spomaľovali a vo viacerých prípadoch túto i opakovali. Pri tejto svojej činnosti prevádzali oproti minulosti omnoho väčšiu sebakontrolu.

Je pozoruhodné, že vojenski diplomati prichádzali do Bratislavy spravidla z Viedne cez OPK Petržalka a cez toto OPK zo Slovenska i odchádzali. Svoj pobyt v Zs. kraji obmedzovali obyčajne iba na 1 - 2 dni, pričom ani v jednom prípade nebol zaznamenaný z ich strany záujem o kontakt s čs. občanmi.

K ostatným kapitalistickým diplomatom ktorí navštívili Bratislavu, resp. Zs. kraj, boli získané nasledovné poznatky :

Orientácia, najmä kultúrnych a tlačových prídelencov je zameraná na čs. kultúrne a vedecké ustanovizne, kde vyvíjajú snahu na udržovanie a prehĺbovanie stykov najmä s osobami so širokou znalosťou, v kultúrnych kruhoch požívajúcich dôveru a ktoré môžu pre nich poskytnúť poznatky dôležité pre analýzu súčasného diania u nás. Oproti minulosti však, najmä diplomati USA / FALKIEWICZ, WISE, HAUGER a DEARDORF /, navšzujú a udržujú svoje styky s čs. občanmi konšpiratívnejším spôsobom. Styky pritom udržujú len s takými osobami, ktoré sú pre nich naprosto spoľahlivé. Prevažná časť diplomatov sa i naďalej snaží udržovať styky s býv. prominentami pravicovo oportunistických skupín, ako napr. s FRIŠOM, HARENČÁROM, KARVAŠOM, JESENSKOU a ďalšími.

Situácia ukazuje, že západní diplomati z titulu svojej stykovej základne získavajú pomerne hlboké poznatky o celkovom politickom a kultúrnom dianí v ČSSR a na druhej strane tieto využívajú k ovlivňovaniu širokého okruhu osôb z úseku kultúry a pod.

Kultúrny a tlačový atašé z AVV Praha pri svojich cestách do Bratislavy podniká všetky kroky k tomu, aby mohli americkí profesori pôsobiť v rámci Slovenska na viacerých vysokých školách i mimo Bratislavy, konkrétne v Trnave, Prešove a v Košiciach a tak mohli získať dokonalý prehľad o situácii na vysokých školách a medzi vysokoškolskou mládežou na Slovensku.

V poslednom období s čs. štátnymi príslušníkmi ktorí cestujú do USA služobne, alebo súkromne, prevádzajú v niektorých prípadoch okrem konzulárnych pracovníkov pohovory i kádroví rozviedčiaci, legalizovaní na ZÚ USA v Prahe priamo v budove AVV. Pri pohovoroch tieto osoby vyťažujú na náplň ich práce, kto ich do USA vysielajú, kam konkrétne idú, koho v USA poznajú, či už boli v minulosti v USA, o aké inštitúcie v USA majú záujem, koho tam mienia navštíviť a pod. Takýto postup na AVV v Prahe v minulosti zistený nebol.

Kultúrni atašé ZÚ Francie, Anglie a Kanady, ako aj niektorí ďalší diplomati týchto a ďalších ZÚ v ČSSR, prejavili počas ich pobytu v Zs. kraji značný záujem o poskytovanie štipendijných pobytov pre čs. občanov v uvedených štátoch. Na týmto účelom prevádzali s uchádzačmi osobné pohovory a to buď v hotelových izbách, alebo na jednotlivých inštitúciách, napr. na Ministerstve školstva a kultúry SSR. Pri pohovoroch sa zaujímali o súkromný život uchádzača, zamestnanie, styky v zahraničí, plány do budúcnosti a pod.

Okrem činnosti v predu uvádzaných diplomatov je preverovaná a kontrolovaná činnosť aj diplomatických pracovníkov z akcie JUH, najmä zo ZÚ Juhoslávie v Prahe a Generálneho konzulátu v Bratislave. Bolo zistené že títo sa zaujímajú predovšetkým o vzťahy medzi ČSSR a ZSSR, o vnútornú politiku ČSSR, o kádrové a organizačné zmeny v politických a vládnych funkciách

a postoj ČSSR k Juhoslávii.

V tomto smere bolo zistené, že generálny konzul Vladimír GODLER využíva svoje známosti z oblasti kultúry a školstva, najmä však z radov osôb kompromitovaných v roku 1968, ktoré taktným spôsobom vyťažuje na uvedené problémy. Takto získané informácie, ako bolo zistené prostredníctvom spolupracovníka SÁVA, odosiela do Belehradu zo ZÚ Juhoslávie vo Viedni.

Pri pobyte každého kádrového rozviedčíka v Zs. kraji boli prevádzané okrem iných opatrení i technické úkony F-6, G-9, C-7 a E-4, prostredníctvom ktorých boli získané viaceré poznatky, ktoré dokumentujú predovšetkým stykovú základňu týchto kádrových rozviedčikov, ktorá z väčšej časti pozostáva najmä z pracovníkov z oblasti vedy, kultúry a školstva.

Na úseku vízových cudzincov :

Agentúrne operatívna práca na úseku vízových cudzincov bola prevádzaná v zmysle zásad rozkazu FMV čís.46/1970. Táto spočívala predovšetkým vo vyhľadávaní nepriateľskej a inej závadovej činnosti, prevádzanej vízovými cudzincami počas ich pobytu na území Zs. kraja, ďalej v ich kontrole, evidencii a rozpracovávaní.

Príliv VC do tunajšieho kraja má naďalej vzostupnú tendenciu a je predpoklad, ak nedôjde k opatreniam, že počet VC na príchode sa zvýši. Markantné je však to, že sa mení zloženie VC z hľadiska povolenia, čo má odraz v tom, že v minulých rokoch prevládali hlavne intelektuáli, kultúrni a televízni a rozhlasoví pracovníci, duchovenstvo a študenti. Podľa terajšieho

prehľadu, prevládajú obchodníci, obchodní experti, zástupcovia kapitalistických firiem a menej z oblasti kultúry. Zrejme je to odrez našej vnútro politickej situácie a tiež výsledok rôznych preventívnych opatrení zo strany štátnej správy z rokov 1969-1970. Je však podozrenie, že časť VC zámerne zatajuje svoje pravé povolanie, či poslanie v snahe vyhnúť sa kontrole počas pobytu na území ČSSR. V dôsledku toho štatistika o príchode VC je do určitej miery skreslená a nedáva pravý stav VC čo do ich povolania.

Podľa prevedenej štatistiky, na územie Zs. kraja za hodnotené obdobie pricestovalo celkove 28.500 VC. Z tohoto počtu bolo 425 blokováných osôb, ďalej podľa jednotlivých kategórií bolo 142 diplomatov, 314 obchodníkov, 82 vyšších úradníkov, 120 študentov, 52 novinárov, 14 duchovných, 46 montérov, 69 vojakov, colníkov a pod.

Zaujímavý je aj pohyb príslušníkov rakúskej ZOLLWACHE a kriminálnej polície. Celkove bolo zaznamenaných na príchode 10 príslušníkov týchto zložiek, ktorí však cestu do ČSSR absolvovali viackrát a niektorí z nich skoro každý týždeň a to v období, keď dochádzalo u nás k niektorým politickým udalostiam.

Rozbor poznatkov získaných z rozpracovania a kontroly VC, prevedený z hľadiska foriem a metód ich činností potvrdzuje, že mnohí z nich na území ČSSR sa zaoberali nasledovnou činnosťou :

- Navšzovaním stykov s čs. občanmi z radov technickej inteligencie, mládeže, študentov, vedeckých pracovníkov z úseku kultúry a v niektorých prípadoch s osobami bývajúcimi v blízkosti vojenských objektov. Styky s čs. občanmi zvyčajne navšzujú pri spoločenských posedeniach v reštauráciach, in-

terhoteloch a na banketoch, ďalej pri návšteve a obchodných jednaniach v hospodárskych podnikoch, inštitútoch, kde jednanjú s vedúcimi hospodárskymi pracovníkmi a odborníkmi, ktorí sú nositeľmi dôležitého štátneho tajomstva, najmä z podnikov zahraničného obchodu v Bratislave.

- Vizualným pozorovaním vojenských objektov hlavne sovietskej armády, ďalej pri pohybe týchto jednotiek v smere trasy presunu a snahou o zistenie dislokácie týchto jednotiek.
- Sú zisťované prípady, keď čs. občania i VC sa snažia ilegálne vyviešť do kapitalistických štátov rôzne stavebné plány, výkresové i inú technickú dokumentáciu z čs. podnikov. Vo väčšine prípadov sa jedná o súkromné práce technického personálu proti odmene v západnej valute.
- Ideologickým ovplyvňovaním čs. občanov priamymi rozhovormi o slobode, demokracii, vysokej životnej úrovni na Západe, alebo prinášaním a rozširovaním závadnej politickej literatúry. Sú zisťované prípady, že VC pašujú západnú literatúru, ktorej obsah je zameraný proti socialistickým štátom. Tieto prípady boli zistené u VC z radov Židov, alebo izraelských štátnych občanov, ktorí majú snahu prepašovať židovsko-nacionálne orientovanú tlač, letáky i rezolúcie, písané rĹznymi židovskými nacionálnymi organizáciami na Západe, hlavne však vo Viedni. V materiáloch je napádaný ZSSR a niektoré socialistické štáty pre údajné prenasledovanie osôb židovského pôvodu, marenie možností vystahovania do Izraela a pre podporu arabskej otázky.

- Čs. občania v rade prípadov sú nabádaní zo strany VC k emigrácii a prostredníctvom nich je im poskytovaná priama pomoc zaobstarávaním úkrytu v dopravných prostriedkoch, získaním falošných cestovných dokladov a pod. Obdobným spôsobom sú získavaní aj občania NDR a Poľska, ktorým je poskytovaná pomoc cez územie ČSSR pri ich emigrácii do NSR a Rakúska.
- Zo strany VC je zabezpečované tiež spojenie medzi emigrovanými osobami a ich príbuznými v ČSSR, zvyčajne vo forme odkazov, listov a magnetofónových pásiiek.
- Naši občania sú VC nabádaní k sprostredkovaniu obchodnej činnosti a za úplaty vyhľadávajú odbytišťa pre strojné a iné zariadenie podradnej výroby z kapitalistických štátov. Provízie za túto činnosť sú našim občanom vkladané v cudzích valutách na ich kontá v bankách v Rakúsku a vo Švajčiarsku. V realizovanom prípade napríklad bolo zistené, že čs. občan týmto spôsobom získal 134.000 šilingov, ktoré si uložil vo Viedenskej banke.
- Z ČSSR sú prostredníctvom VC vyvážené úzko profilové tovary ako ortuť, polopletinové drôty, dusičnan strieborný a niektoré spotrebné tovary.
- Zaznamenávané sú signály o pašovaní drog tranzitom cez ČSSR do NSR - Hamburgu a odtiaľ do USA. Obdobne VC predávajú zlato, zlaté výrobky a iné cennosti.

- Veľmi aktívna je činnosť juhoslovanských štátnych príslušníkov žijúcich v NSR a v Rakúsku. Okrem devízovej trestnej činnosti je zisťovaná u týchto trestná činnosť v organizovaní ilegálnych odchodov našich občanov na falošné juhoslovanské pasy, ktoré sa predávajú našim občanom od 5.000 - 10.000.-Kčs.

Pre konkrétnu trestnú činnosť bolo prostredníctvom odboru vyšetrovania Štb. väzovne riešených 14 osôb, z toho 8 cudzincov.

V spolupráci s OPK bolo ďalej v rámci akcie JUH zadržaných 6 osôb na falošné cestovné doklady v snahe vniknúť, alebo opustiť územie republiky, 2 osoby - čs. štátni občania boli najdené v úkryte dopravných prostriedkov v snahe ilegálne prejsť čs. hranice. Okrem toho bolo vyhostených 36 osôb pre malú trestnú činnosť, alebo činnosť nezlučiteľnú s chovaním sa cudzinca voči socialistickému zriadeniu, ďalej pre nuplné cestovné doklady, alebo doklady, ktoré mali znaky cudzieho zásahu. S cieľom zamedzenia, alebo čiastočného obmedzenia pašovania tovaru juhoslovanskými štátnymi občanmi boli prevádzané viaceré akcie v spolupráci s Colnou správou a VB. Pri týchto akciách bolo zabavených asi 99.000. Kčs, čo malo za následok, že sa v značnej miere podarilo obmedziť pašovanie.

Agentúrna kontrola je predovšetkým orientovaná na kontrolu VC prichádzajúcich hlavne z NSR a Rakúska, alebo z oblastí, ktoré sú pre nás po spravodajskej stránke zaujímavé.

Na úseku výjazdov, emigrácie a navrátilcov :

Od začiatku roka do 31.5.1971 vycestovalo zo Zs. kraja služobne, alebo na individuálnu turistiku do kapitalistických štátov celkom 6.003 osôb. V rámci horeuvedených zájazdov do socialistických krajín a kapitalistických štátov boli robené opatrenia celkom u 42 zájazdov. Počas týchto opatrení neboli získané zaujímavé poznatky Štb. charakteru.

V zmysle rozkazu FMV čis.41/1970 bolo v rámci Správy Štb. blokovaných na Krajskom odbore pasov a víz v Bratislave 2.340 osôb, ku ktorým boli získané Štb. poznatky. K zamietnutiu ciest do Južoslávie a kapitalistických štátov došlo v 127 prípadoch. Za hodnotené obdobie emigrovalo zo Zs. kraja 17 čs. občanov do kapitalistických štátov.

Pred vycestovaním čs. občanov do kapitalistického zahraničia boli prevedené obranné pohovory so 117 osobami. Vytažením po ich návrate sa získali poznatky k stykom čs. občanov s čs. emigrantami v kapitalistických štátoch a k rozmiestneniu vojenských objektov v kapitalistických štátoch. V jednom prípade došlo ku kontaktovaniu čs. občana v Hamburgu podozrivým mužom, ktorý nášho občana sledoval a nadväzoval s ním rozhovor, pričom mu ponúkal časopis s vyobrazením Dubčeka. Ďalším vytažením sa získali poznatky k čs. občanovi a jeho stykoch s rakúskou políciou. Pohovormi a vytažením boli tiež vytypované 2 vhodné osoby pre spoluprácu s orgánmi Štb.

Od roku 1968 do konca mája 1971 bolo evidenčne poďchytených 11.156 osôb, ktoré sa bez povolenia

čs. úradov zdržujú v kapitalistickom zahraničí. Z uvedeného počtu emigrovaných osôb je 2.486 z okresov Zs. kraja a 8.670 z mesta Bratislavy.

V zmysle rozkazu FMV čís.41/1970 bolo v rámci Správy Štb. spracovaných 3.517 evidenčných kariet na emigrantov, z toho v I. kategórii bolo evidovaných 62, v II. kategórii 49 a v III.kategórii 3.406 emigrantov. Na emigrantov evidovaných v I. a v II. kategórii boli prevážne založené operatívne vzťahy. Evidovanie emigrantov ukončili O-Štb.Dunajská Streda, Levice, Nitra, Nové Zámky, Senica a Trenčín. Nepriaznivá situácia v tomto smere je na 2. odbore Správy Štb. Bratislava, kde je potrebné ešte zaevidovať vyše 6.000 emigrantov. Evidencia utečencov hlavne v I. kategórii bola v podstate ukončená.

Doposiaľ neboli vytvorené podmienky, ako ukladať plán na rok 1971, k agentúrnemu prenikaniu do emigrantských táborov Treiskirchen, Zindorf a Latina, s cieľom zisťovania verbovčikov, organizátorov a zábery kapitalistických rozviadok v týchto táboroch. Tiež nebol daný do praxe rozkaz FMV čís.41/1970 pri organizovaní návštev emigrantov, zaradených do III. kategórie s najbližšími príbuznými, za účelom ich spravodajského využitia.

Za obdobie od roku 1955 do mája 1971 sa vrátilo do Zs. kraja z kapitalistického zahraničia 604 čs. občanov, z toho do jednotlivých okresov Zs. kraja 274 a do mesta Bratislavy 330. Za obdobie od 1.1. do 15.5.1971 sa vrátilo 30 čs. občanov.

Z výpovedí jednotlivých navrátilcov sa zistilo že väčšina z nich prešla jednotlivými utečeneckými

tábormi v Rakúsku, Taliansku a v NSR a že prešli rôznymi spôsobmi vyťažovania. Podľa vlastného priznania bolo 28 navrátilcov vyťažovaných spravodajskými orgánmi nepriateľských rozvielok. Vyťažovanie zo strany nepriateľských rozvielok bolo zamerané predovšetkým na otázky vojenskej, politickej a ekonomickej. Napríklad :

Navrátiliec Pavel BLAU pri vytažení uviedol, že čs. emigranti ktorí sa dostanú do utečeneckého tábora Zindorf v NSR prejdú najprv výsluchom spravodajskej služby NSR, ktorá tých zaujímavejších po vytažení odovzdá americkej rozvielke. V uvedenom tábore sa nachádza i typár americkej rozvielky, ktorý vytypováva vhodné osoby z tých čs. utečencov ktorí sa prihlásili na AFGR / Americký fond pre čs. utečencov / k vyemigrovaniu do USA. Aj na AFGR je prevádzané vyťažovanie čs. emigrantov a poznatky k vytypovaným osobám typárom americkej rozvielky sú odovzdávané CIA. Takto vytypované osoby v uvedenom tábore sú odvážené na výsluch do mestečka Oberusel, ktoré sa nachádza na okraji Frankfurtu nad Mohanom. Tu sú umiestnené vojenské kasárne armády USA, v ktorých sú úradovne CIA. Výsluch čs. emigrantov je prevádzaný v tzv. Bielom dome. Americký rozvielčik, ktorý tieto výsluchy prevádza, je asi 48 ročný, strednej postavy a ovláda veľmi dobre český jazyk. Výsluch je zameraný na vojenské otázky, konkrétne kde sú v ČSSR rozmiestnené kasárne, aké druhy vojsk sa v týchto nachádzajú a na rozmiestnenie raketových základní. Ďalej ich zaujíma aj to, aké vojenské predmety sa učia poslucháči na vysokých školách, mená dôstojníkov, ich charakteristika a pod.

K propagačným účelom v Čsl.rozhlase bolo využitých 10 navrátilcov.

III.

VÝSLEDKY DOSIAHNUTÉ NA ÚSEKU PRÁCE S AGENTÚROU.

V rámci 2.odboru a O-Štb. plán práce na prvý polrok 1971 ukladal získať 45 tajných spolupracovníkov. Postavený plán verboviek bol prekročený o 11 spolupracovníkov, pričom kvalita novozískanej agentúry ako predbežné výsledky ukazujú, zodpovedá požiadavkám kontrarozviednej práce.

Plánované verbovky nesplnili : 4.odd.2.odboru
6.odd.2.odboru a
O-Štb.Komárno.

Na úseku získavania novej agentúrno informátorskej siete si na druhej strane dobre počínali :

1. oddelenie 2. odboru
O-Štb. Trnava,
O-Štb.Dunajská Streda,
O-Štb. Galanta,
O-Štb. Nitra a
O-Štb. Nové Zámky, ktoré plánovaný stav verboviek splnili a prekročili.

Za hodnotené obdobie bola z dôvodov nevhodnosti a odmietnutia spolupráce prerušená spolupráca s 19 spolupracovníkmi.

V prvom polroku 1971 bolo preverených celkom 204 spolupracovníkov. Previerka ukázala, že prevažná väčšina preverovanej agentúry je schopná plniť úkoly Štb. a že je u nej záruka ďalšej úspešnej spolupráce. Pri previerke bol zistený jeden prípad dekonšpirácie spolupracovníka a 10 prípadov u ktorých je nutné s TS aktívnu spoluprácu prerušiť z dôvodov vyhýbania sa spolupráci, pre fyzický vek a stratu možností.

V súčasnej dobe je na 2. odbore a O-Štb. evidovaných celkom 40 KA na verbovku.

Plán 2. odboru pre rok 1971 počíta s vycestovaním 61 spolupracovníkov do kapitalistického zahraničia, z toho do :

- NSR	15	spolupracovníkov
- Rakúska	21	"
- Francúzska	6	"
- Talianska	7	"
- OKŠ	12	"

Doteraz absolvovalo cestu do kapitalistického zahraničia na základe schválených návrhov celkom 16 spolupracovníkov, z toho 7 spolupracovníkov boli konkrétne úkolovaných a to spolupracovníci DURAL, VEDÚCI, SVETLANA, STANO, GEJZA, FELIX a BRONISLAV. Vo všetkých prípadoch, až na spolupracovníka DURAL boli dosiahnuté predpokladané výsledky.

Ostatní spolupracovníci boli úkolovaní obrannými a spolupracovníci SOKOL, BOHÉM, JÁN a ŠTEFAN k dieťom previerkovým úkolom, ktoré splnili dobre so štátobezpečnostným výsledkom.

13 spolupracovníkov sa nachádza t.č. v kapitalistickom zahraničí. Z uvedeného počtu plnia konkrétne úlohy spolupracovníci HOMER, KAROL, VYSOKÁ, TOMÁŠ a JAVOR.

11 spolupracovníkov, na ktorých sú schválené návrhy, má vycestovať do kapitalistického zahraničia v priebehu mesiaca júna a júla 1971. Z uvedeného počtu sú aktívne úkolovaní spolupracovníci GEJZA, NEŠTICKÝ, MARTIN a VIKÁR.

U 6 spolupracovníkov pre ich časté služobné cesty do kapitalistického zahraničia boli spracované a schválené celoročné návrhy. Ide o spolupracovníkov : PIESECKÝ, BORIS, MECHANIK, JANČO, ŠTEPAK a ZDENO.

V tejto súvislosti treba poznamenať, že v hodnotenom období bolo spracované zameranie u vhodnej agentúry k využitiu v kapitalistickom zahraničí z jednotlivých oddelení 2. odboru a O-Štb. v počte 60 spolupracovníkov.

I keď sa situácia na úseku práce s agentúrnym aparátom postupne vylepšuje, prejavuje sa ešte na tomto úseku i celý rad vážnych nedostatkov:

- Využívanie AIS do konkrétnych prípadov a signálov nie je priaznivé, čo dokumentuje skutočnosť, že na týchto pracuje z celkového stavu AIS len cca 21 % a 20 % sa využíva všeobecne a k informatívnym problémom. Ostatná časť AIS je vedená len ku kontrole a rozpracovávaniu evidovaných NO a neevidovaných počítateľných signálov.
- Javí sa nízky počet TS na operatívneho orgána / niečo vyše 2 spolupracovníkov /, ktorý stav

je nedostatočný pre zvládnutie stanovených úloh a ktorý bude potrebné urýchlene riešiť.

- Naďalej pretrvávajú nedostatky v riadení a výchove agentúrneho aparátu, čo sa odráža ako na kvalite, tak aj na kvantite získaných správ. Dokumentuje to jednak nízky počet získaných správ / na jedného spolupracovníka pripadá za mesiac 1,5 správy /, hlavne však nízky počet získaných správ do prípadov a správ štb. hodnot; vôbec.

Predmetné nedostatky v práci s agentúrou ukazujú, že bude nutné v nastávajúcom období venovať prvoradú pozornosť a previesť opatrenia na podstatné zvýšenie početného stavu TS a ich cieľavedomím riadením a výchovou docieľiť i zodpovedajúcu kvalitu agentúrnych správ.

IV.

ÚLOHY PLNENÉ MIMO PLÁNU PRÁCE.

Okrem úloh zakotvených v pláne práce S-Štb. boli v prvom polroku 1971 plnené tieto úkoly :

- zabezpečenie X. kongresu MZŠ v Bratislave,
- zabezpečenie nerušeného priebehu okresných konferencií, krajskej a mestskej konferencie, zjazdu KSS, XIV. zjazdu KSC, ako aj osláv 1. a 9. mája.

www.lpn.gov.sk